

**KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA YER ALAN “EMİSYON PRİMİ
KAZANCI” İSTİSNASI OLARAK BEYAN EDİLEN TUTARLARIN MAHİYETİ VE
“SERMAYE ARTIRIMINDA İNDİRİM” UYGULAMASI KARŞISINDAKİ
DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Halil İbrahim YİĞİT*

ÖZET

Kısa sürede piyasa değeri kayıtlı değerinin üzerine çıkan şirketlere yatırım yapanların mevcut sermayeye ilave olarak getirdikleri ve mevcut pay sahiplerinin sermaye dengelerini korumak amacıyla bir kısmı emisyon primi tutarı olarak değerlendirilen sermaye kalemlerindeki artışların 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunundaki nakdi sermaye artırım müessesesinde uygulanabilirliği yönünde mevcut yasal düzenlemeler ışığında bir değerlendirilme yapılacaktır. Ayrıca mevcut düzenlemelere ilişkin yasa koyucunun amacı çerçevesinde, uygulamaya yönelik çözüm eksenli bir yasal düzenleme önerisi getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İndirim, İstisna, Emisyon Primi İstisnası, Nakdi Sermaye Artırımı, Sermaye Artırım İndirimi.

**THE STUDY OF THE AMOUNTS DECLARED AS THE EXCEPTION OF
“EMISSION PREMIUM GAIN” MENTIONED IN THE CORPORATE TAX LAW
AND THE EVALUATION OF THEIR POSITION AGAINST THE PRACTICE OF
“THE DISCOUNT IN CAPITAL RISE”**

ABSTRACT

In order to protect the capital balance between the current shareholders and investors who invested upon existing capitals of the companies whose market values exceeded their registered values in a short time, some of these capital rises are evaluated as emission premium amount and they will be studied in the light of the current regulations regarding the applicability on the increase in capital items mentioned in the Corporate Tax Law numbered 5520. Furthermore, within the framework of the aim of the legislator on the existing regulations, a solution-oriented legal regulation proposal will be introduced.

Keywords: Discount, Exception, Emission Premium Exception, Cash Capital Rise, Capital Rise Discount.

1- GİRİŞ

Günümüzde bazı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin piyasa değerleri ani bir şekilde yükselmektedir. Tabiri caizse bu şirketler yıldızlaşmakta ve rakiplerini kısa süre içerisinde geride bırakmakta ve arada telifisi güç farklar açmaktadır. Makalemizin ilerleyen bölümlerinde, kısa süre içerisinde piyasa değerleri ani bir şekilde yükselen şirketlerin dışarıdan yeni bir ortak almak istemesi durumunda, ilgili şirketlerin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun beşinci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen emisyon

* Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, Vergi Müfettiş Yardımcısı, h.ibrahim.yigit1@gmail.com.

primi istisnasının mahiyetin değerlendirilmesi ve emisyon primi istisnasından yararlanan tutarın aynı zamanda mezkur kanunun onuncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan sermaye artırımında indirim uygulamasından birlikte yararlanıp yararlanamayacağı hususunu değerlendirilecek ve düzenlemenin amacına uygun şekilde bir öneri getirilecektir.

2- EMİSYON PRİMİ VE SERMAYE ARTIRIMINDA İNDİRİM UYGULAMASININ DEĞERLENDİRMESİ

2.1-Sermaye Artırımı

Kısa süre içerisinde piyasa değeri aşırı yükselen şirketler yeni bir ortak olmak durumu ile karşı karşıya kaldıklarında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa (TTK) göre sermaye artırımına gitmek zorundadırlar. Bu kapsamda, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu üç çeşit sermaye artırım yöntemi öngörmektedir. (Topçu ve diğerleri, 2015: 138) Bunlar; bedelsiz sermaye artırım, bedelli sermaye artırım ve şarta bağlı sermaye artımıdır. (Topçu ve diğerleri, 2015: 138) Bedelli sermaye artırım, şirketlerin dış kaynaklardan temin etmiş oldukları yeni kaynaklar karşılığında sermaye artırmak suretiyle hisse senedi çıkartma yöntemidir. (Topçu ve diğerleri, 2015: 139) Şirketler, bedelli sermaye artırım ile yatırımları için gerekli fonu sağlamanın yanı sıra kısa dönem nakit ihtiyaçlarını da karşılamış olmaktadır. (Eriş, 2009: 32) Bedelsiz sermaye artırım ise şirketin iç kaynaklarından karşılanan sermaye artışıdır.

2.2- Emisyon Primi Kazancı İstisnası

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 347'nci maddesinde, itibarî değerinden aşağı bedelle pay çıkarılamayacağı ve payların itibarî değerinden yüksek bir bedelle çıkarılabilmeleri için esas sözleşmede hüküm veya genel kurul kararı bulunması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun beşinci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların bedelinin itibarî değeri aşan kısmının istisna olarak dikkate alınacağı hüküm altına alınmış olup, Kurumlar Vergisi Beyannamesi sistematığı içerisinde emisyon primi kazançları, beyannamenin "Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler" kısmında yer alan, "Emisyon Primi Kazancı (KVK Mad. 5/1-ç)" satırında gösterilerek kurum kazancından düşülmektedir. (Beyanname Düzenleme Rehberi, 2019: 87) 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun ilgili maddesinin gerekçesinde, emisyon primleri herhangi bir koşul ile bağlı olmaksızın kurumlar vergisinden istisna edildiği belirtilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu istisnadan sadece anonim şirket statüsünde bulunan şirketlerin ve gerek kuruluş gerekse sermaye artırım sırasında çıkarmış oldukları kendilerine ait hisse senetlerinin yararlanabileceğidir. Yani başka şirketlere ait hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlara emisyon primi istisnasının uygulanması mümkün değildir.

Emisyon primi kazançlarının herhangi bir koşul ile bağlı olmaksızın kurumlar vergisinden istisna edilmesi, anonim şirketlerin sermaye yapısını güçlendirmeyi ve finansman sorunlarını gidermeyi amaçlamaktadır. Mevcut düzenlemeye göre istisna olan emisyon priminin, dağıtılması veya sermayeye eklenmesinin istisna uygulaması üzerinde bir etkisi yoktur. (<https://www.dunya.com/kose-yazisi/kurumlarda-emisyon-primleri/24827>, Erişim Tarihi: 01.01.2019) Yani kurum kazancının tespiti sırasında emisyon primi kazancı olarak beyan edilen ve istisnaya konu olan tutarın, sermaye eklenmesinin önünde yasal olarak bir engel bulunmamaktadır.

1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde; yeni çıkarılan hisse senetlerinin primli satışından kaynaklanan tutarların 520-Sermaye Yedekleri Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu nedenle, anonim şirketler tarafından elde edilen emisyon primi kazancının ise Tek Düzen Hesap Planı sistematığına uygun olarak 520- Hisse Senedi İhraç Primleri Hesabında Takip edilmesi gerekmektedir.

2.3- Sermaye Artırımında İndirim Uygulaması

6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8'inci maddesiyle, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (1) bendinde; finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'sinin kurumlar vergisi matrahının tespitinde kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla indirim konusu yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

İlgili hükümden sadece, finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin faydalanabileceği belirtilmiştir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise, anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin sermaye şirketi sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Sermaye artırımını indiriminden yararlanmak için, sermaye artışının mutlaka nakit olarak yapılması gerekmektedir. Ayrıca bu durum özellikle 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin üçüncü alt bendinde açıklanarak sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanununun 12 nci maddesi

kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde metninde yer alan “bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan” ibaresi kanun teklifinin komisyon görüşmeleri sırasında, geçmiş yıllar karları, sermaye ve kar yedekleri gibi işletme öz kaynakları içinde yer alan değerlerin sermayeye eklenmesi halinde işletmeye dışarıdan ilave nakdi bir kaynak girişi olmayacağı hususu dikkate alınarak, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi nedeniyle kurumlar vergisi indiriminden yararlanılmasının önüne geçilmesi amacıyla, gündeme getirilmiş ve madde metni de bu talep doğrultusunda son şeklini alarak yasalaşmıştır.

Tekdüzen Hesap Planında sermaye yedekleri arasında yer alan “ Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları” ve “ İştirakler Yeniden Değerleme Artışları” gibi hesaplarda takip edilen tutarların gerçekte şirketlere dışarıdan ilave bir nakit girişi sağlamadığı doğrudur. Ancak çalışmamızı ilgilendirmesi yönüyle ve 1 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde 529- Diğer Sermaye Yedekleri ile ilgili olarak yapılan açıklamalar doğrultusunda, 520-Hisse Senedi İhraç Primlerinin durumu piyasa değeri kısa süre içerisinde aniden yükselen şirketler için özellik arz etmektedir.

Her ne kadar bilançoda yer alan öz sermaye kaynaklarının sermayeye eklenmesinden - yani bilanço içi kalemlerin birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleştirilen sermaye artışlarından - kaynaklanan sermaye artışlarının indirim hesaplamasında dikkate alınmayacağı belirtilse de, 1 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde; ileride gerçekleştirilecek sermaye artırımından kaynaklanan sermaye taahhüdünün yerine getirilmesinde kullanılmak amacıyla, sermaye artırımına ilişkin karardan önce ortaklar tarafından sermaye avansı olarak şirketin banka hesabına yatırılan tutarların;

a) Banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren şirketin bilançosunda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmesi ve

b) Banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi

şartıyla, söz konusu kararın ticaret siciline tescil ettirildiği tarih esas alınarak indirim uygulamasında dikkate alınması mümkün olduğu açıklanmıştır.

2.4- Emisyon Primi Kazancı İstisnası ve Sermaye Artırımında İndirim Uygulamamasının Bir Örnek Üzerinden Değerlendirilmesi

Piyasa değeri kısa süre içerisinde yükselen ve anonim şirket şeklinde kurulan şirketlerin dışarıdan yeni bir ortak olarak sermaye artırımında bulunması durumunda,5520

AKADEMİKBAKİŞ DERGİSİ

Sayı: 74 Temmuz - Ağustos 2019

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk
Dünyası Kırgız –Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat –
KIRGIZİSTAN <http://www.akademikbakis.org>

sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun beşinci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “Emisyon Primi Kazancı İstisnası” vemezkûr kanununun onuncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “Sermaye Artırımında İndirim” uygulamasından birlikte yararlanıp yararlanamayacağı hususu gündeme gelmektedir. Burada ise mezkûr kanunun onuncu maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan ve kanun değişikliğinin komisyonda görüşülmesi sırasında dışarıdan ilave bir nakit girişi meydana getirmeyeceği hususuna değinilerek bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artışlarının sermaye artırımını indiriminden yararlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak mevcut piyasa şartları dikkate alındığında durum bundan çok farklı olarak seyretmektedir. Yani piyasa değeri kısa süre içerisinde birden yükselen şirketlerde mevcut ortaklar ortaklık paylarını ezdirmemek adına kısıtlı bir sermaye artırım kararını tescil ettirmektedir.

Örnek olarak: İnşaat sektöründe faaliyet gösteren ve 2015 yılında tek ortaklı olarak 1.000.000 TL sermaye ile kurulan bir anonim şirketin piyasa değeri kısa süre içerisinde 5.000.000 TL'ye çıktığını varsayalım. Şirket yeni yatırımlar yapmak ve nakit ihtiyacını karşılamak için yeni bir ortak daha almaya karar vermiştir. Anlaşmaya varılmış olup yüzde elli yüzde elli ortaklık kararı alınmıştır. Ancak şirketin mevcut sermayesi 1.000.000 TL olduğu için yeni ortağın getirmiş olduğu -piyasa değerine göre belirlenen fiyatın yarısı olan- 2.500.000 TL'nin tamamının sermayeye ilavesi halinde, eski ortağın payı $(1.000.000/3.500.000) = \%28,57$ olacaktır. Fiiliyatta bu durum ile karşılaşmak istemeyen şirket aslında dışarıdan nakit girişinin -yani gerçek sermaye artışının- 2.500.000 TL olmasına rağmen mevcut ortağın payının ekarte edilmesinin önüne geçmek üzere sermaye artırımını 1.000.000 TL olarak tescil ettirmekte ve şirketin sermayesi toplamda 2.000.000 TL olarak görünmektedir.

Burada $(2.500.000 - 1.000.000) = 1.500.000$ TL emisyon primi kazancıdır. Bu tutar kurumlar vergisi beyannamesinde “Emisyon Primi Kazancı” istisnası olarak değerlendirilecektir. Kurumlar vergisi kanununda yer alan sermaye artırımını indiriminden yararlanacak olan tutar ise bu örneğe göre 1.000.000 TL'dir. Çünkü şirketin banka hesabına yatan tutar 2.500.000 TL olmasına rağmen, tescil edilmiş olan artırılan sermaye tutarı 1.000.000 TL'dir. Mevcut düzenlemeye göre, 520- Hisse Senedi İhraç Primleri Hesabında takip edilen tutarın, öz kaynakları içinde yer alan değerlerin sermayeye eklenmesi halinde işletmeye dışarıdan ilave nakdi bir kaynak girişi olmayacağına değinilerek sermayeye ilavesi durumunda bu tutar sermaye artırımını indiriminde yararlanamayacaktır.

Esasen bu tutar 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde sermaye avansları için kullanılması uygun görülen 529- Diğer Sermaye Yedekleri hesabının işleyişi ile uyumluluk göstermektedir. Ayrıca 6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8'inci maddesinin gerekçesinde; sermaye şirketlerinde nakit artırılan sermaye üzerinden hesaplanan faizin kurumlar vergisi matrahından indirilerek sermaye artışı teşvik edilmek istenmiştir.

Ancak yine sermaye yedekleri içerisinde yer alan 529-Diğer Sermaye Yedekleri Hesabında yer alan sermaye avansı tutarları belli şartlar halinde sermaye artırımını indiriminden yararlanabilmektedir. Ve burada sadece sermaye artırım kararının tescil edileceğinin taahhüt edilmesi yeterli görülmektedir. 1 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğindeki bu düzenleme kanunun gerekçesinde yer alan sermaye artışının teşvik edilmesiyle uyumaktadır. Yukarıda yer alan örneğimizde ise şirketin kısa süre içerisinde piyasa değeri çok yükselmiş ve şirket sermaye yapısını güçlendirmek ve yeni yatırımlar yapmak için dışarıdan yeni bir ortak almak istemiştir. Bu sayede kanunun lafzını, ruhuna ve gerekçesine uygun olarak dışarıdan bir nakit girişi gerçekleşmiş ve sermaye yapısı gerçekten güçlenmiştir. Ancak fiili durumda mevcut ortağın sermaye payının ezilmesinin önlenmesi adına sermaye artış tutarı olarak sadece mevcut ortağın sermayesi kadar bir artış tescil ettirilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun üçüncü maddesinin (B) fıkrası gereğince vergilemede vergiyi doğuran olay ve bu olaya, ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. Yani yapılan işlemlerin ilk bakışta anlaşılabilir ve akla gelen sebebinden ziyade, içeriğinin (asıl amacın) esas alınması gerekmektedir, örnek olayımızın gerçek mahiyeti ise nakit ihtiyacını gidermek veya yeni yatırımlar yapmak ve bu sayede sermaye yapısını güçlendirmektir. Şirketin banka hesabına yatan tutar yani sağlanan nakit girişi, artışı tescil edilen sermayenin gerçekten de çok üzerindedir.

Yeni çıkarılan hisse senetlerinin ihraçlı primi (başa başın üstünde bir fiyatla) satılması sonucu ortaya çıkan farklar ödenmiş sermaye dışında, ancak yine ortakların tümüne ait bir sermaye anlamı taşır.(Sevilengül, 2014: 591)Yine örneğimize dönecek olursak, 520- Hisse Senetleri İhraç Primleri Hesabında takip edilen tutar fiilen şirketin banka hesabına yatmış, yani dışarıdan ilave bir nakit kaynak girişi sağlanmıştır.Bu hesapta yer alan tutar ise tüm ortaklara ait bir sermaye ise, bu tutarın sermayeye ilavesi durumunda, şirketin yeni sermayesi 3.500.000 TL olacak ve ortakların ortaklık payları ise yüzde elli yüzde elli olarak muhafaza edilmiş olacaktır. Bu ise kanun değişikliğinde gözetilen sermaye artışını teşvik amacı ile uyumaktadır.

2.5- Emisyon Primi İstisnası ve Sermaye Artımında İndirim Uygulamasının Birlikte Kullanılmasının Kurumlar Vergisi Kanununun Beşinci Maddesinin Üçüncü Fıkrası Kapsamında Değerlendirilmesi

Örneğimizdeki olaya 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun beşinci maddesinin üçüncü fıkrası açısından bakacak olursak, hem indirim hem de istisnanın bir arada uygulanmasının yerinde olup olmayacağı gündeme gelebilir. Mezkûr kanunun beşinci maddesinin üçüncü fıkrasında, kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlara ilişkin giderlerin istisna dışı kurum kazancından indirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak 5520 sayılı Kurum Vergisi Kanununun onuncu maddesinin birinci fıkrasının (1) fıkrasında yer alan sermaye artırımında indirim ise, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden ayrıca gösterilmek şartıyla yapılacak ‘‘ Diğer İndirimler’’ den birisidir. Diğer İndirimlerin yapısı incelendiğinde ise, daha çok iktisadi, sosyal ve teknolojik içerikli teşvikleri kapsadığı görülmektedir. Kurumlar vergisi kanunun sistematüğinde ‘‘Diğer İndirim’’ olarak değerlendirilen sermaye artırımını indirimini gider olarak düşünmek yerinde olmayacaktır. Olaya bu açıdan bakılırsa

“Emisyon Primi İstisnası” ve “Sermaye Artırımı İndirimi” nin bir arada uygulanması yönünden Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan her hangi bir engel yoktur.

2.6- Emisyon Primi İstisnası ve Sermaye Artımında İndirim Uygulamasının Birlikte Uygulanabilmesi İçin Yapılan Çözüm Önerisi

Bu bölümde esasen sermaye artırımında bulunan ve sermaye artışı nakit olarak karşılayan tüm şirketlerin yararlanabileceği bir uygulama önerisi olmakla birlikte, kısa süre içerisinde piyasa değeri aniden yükselen anonim şirketler için daha bir ehemmiyet arz eden sorunun çözümü için bir öneri yapılacaktır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10’uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin üçüncü alt bendine öz sermaye kalemlerinden sonra gelmek üzere eklenecek olan “*nakit olarak karşılanan vahişe senetleri ihraç primleri olarak değerlendirilen tutarlar hariç*” parantez içi hükmünün eklenmesiyle, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda kapsam dışında tutulan sektörlerde faaliyet gösteren şirketler hariç tüm sermaye şirketlerinin “Hisse Senetleri İhraç Primleri” hesabında tutulan ve nakit olarak karşılanan tutarların uygulamadan yararlanmasının önü açılacaktır.

Ancak konumuz “Emisyon Primi Kazancı” istisnası ve “Nakdi Sermaye İndirimi” uygulamasının bir arada değerlendirilmesi olduğundan, uygulama anonim şirketler için özellik arz etmektedir. Bu durum ise 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin ilgili kısmının aşağıdaki şekilde düzenlenmesi ile çözülecektir.

“Anonim şirketlerin sermaye yapısını güçlendirmek amacıyla yeni bir ortak alması veya sermayesini mevcut ortaklarla artırması durumunda ortaya çıkan ve “Hisse Senetleri İhraç Primleri” hesabında takip edilen tutarların; ilk sermaye artış kararının tescil tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin ikinci sermaye artış kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi ve bu tutarın banka hesabında bulunması şartıyla, söz konusu kararın (ikinci sermaye artışı kararı) ticaret siciline tescil ettirildiği tarih esas alınarak indirim uygulamasında dikkate alınması mümkündür. Ayrıca bu uygulama istisna uygulamasına engel teşkil etmeyecektir.”

Aynı örnek üzerinden açıklayacak olursak anonim şirketin ilk sermaye artış kararını 10.03.2016 tarihinde aldığı varsayalım. 2016 hesap dönemi gelirleri için anonim şirket tarafından 1.500.000,00 TL “Emisyon Primi Kazancı” istisnası olarak beyan edilecek. Tescil ettirilen sermaye artışı tutarı 1.000.000,00 TL olarak görüldüğü için bu tutar kadar “Nakdi Sermaye Artırımı” indiriminden faydalanacaktır.

Ancak önerdiğimiz benzer bir şekilde 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda ve 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde düzenleme yapılması halinde, anonim şirket ikinci bir sermaye artışına gidecek ve “Hisse Senetleri İhraç Primleri” hesabında yer alan tutarı sermayeye ilave edecek ve bu tutar kadar sermaye artışını ticaret sicil gazetesinde tescil ettirecektir. Ve bu işlemin de en geç banka hesabında bulunan tutarın ilk sermaye artışı

AKADEMİKBAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 74 Temmuz - Ağustos 2019

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk
Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat –
KIRGIZİSTAN <http://www.akademikbakis.org>

kararının tescil tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar yapılması gerekmektedir.

Örnek üzerinden devam edersek anonim şirketin ikinci sermaye artışı kararını da 20.06.2016 tarihinde aldığı varsayalım. Gerekli muhasebe kayıtları ve tescil işlemlerinin yapılması halinde anonim şirket 2016 hesap dönemi kurumlar vergisi beyanamesinde 1.500.000,00 TL “Emisyon Piri mi Kazancı” istisnası olarak beyan edecek. Tescil ettirilen sermaye artışı tutarı 2.500.000,00 TL olacaktır. 2.500.000,00 TL’nin 1.000.000,00 TL si için 10.03.2016 dan 31.12.2016’ya kadar, 1.500.000,00 TL’si için ise 20.06.2016 tarihinden 31.12.2016 tarihine kadar, 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar doğrultusunda hesaplayacağı faiz tutarında indirim hakkı elde edecektir.

3-SONUÇ

Yukarıda yapılan açıklamalar bağlamında, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılacak olan bir düzenleme ile dışarıdan nakit girişi sağlandığının banka kanalıyla ispat edilmesi şartıyla, 520- Hisse Senedi İhraç Primleri hesabında takip edilen tutarlarında sermayeye ilavesinin (bu tutarın ticaret sicil gazetesinde tescil ettirilmesi şartıyla) sermaye artırımında indirim uygulamasından yararlanmaya engel olmaması gerektiğini ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun üçüncü maddesinin (B) fıkrası gereğince bu tutarların gerçek mahiyetlerinin göz önüne alınarak ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun beşinci maddesine (1) bendinin eklenmesindeki gerekçe olan nakit sermaye artışının teşvik edilmesi hususu da dikkate alınarak bu konuda yasal bir düzenleme yapılması piyasa değeri kısa süre içerisinde kayıtlı sermayesinin çok üzerine çıkan ve sermaye yapısını güçlendiren şirketler açısından oluşacak mağduriyetin önüne geçilmesini sağlayacaktır.

AKADEMİKBAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 74 Temmuz - Ağustos 2019

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk
Dünyası Kırgız –Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat –
KIRGIZİSTAN <http://www.akademikbakis.org>

KAYNAKÇA

T.C. Yasalar (10.01.1961) 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10703 Sayılı)

T.C. Yasalar (21.06.2006) 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (26205 Sayılı)

T.C. Yasalar (14.02.2011) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (27846 Sayılı)

T.C. Yasalar (07.04.2015) 6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Ankara: Resmi Gazete (29319 Sayılı)

Maliye Bakanlığı (03.04.2007) 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği. Ankara: Resmi Gazete (26482 Sayılı)

Maliye Bakanlığı (26.12.1992) 1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği. Ankara: Resmi Gazete (21477 Mük. Sayılı)

Beyanname Düzenleme Rehberi (2019), Cilt-2, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara-2019

ERİŞ N., (2009), Bedelli Ve Bedelsiz Sermaye Artırımlarının Yatırımcı Davranışları Üzerindeki Etkisi: İMKB Şirketleri Üzerinde Ampirik Bir Çalışma, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara

SEVİLENGÜL O.,(2014), Genel Muhasebe, Gazi Kitabevi, Ankara-2014

TOPÇU N. ve DEMİRKOL V., (2015) Sermaye Şirketlerinde Sermaye Artırım İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 65, s. 137-146

İnternet Kaynakları

<https://www.dunya.com/kose-yazisi/kurumlarda-emisyon-primleri/24827>, Erişim Tarihi: 01.01.2019